

Avizul Comitetului Regiunilor privind „Administrația locală și regională în Ucraina și dezvoltarea cooperării dintre UE și Ucraina”

(2007/C 305/05)

COMITETUL REGIUNILOR

- observă că, în urma evenimentelor care au dus la „Revoluția portocalie” de la sfârșitul anului 2004, Ucraina urmează un program de reforme ambițioase, care au ca scop instaurarea fermă a democrației și economiei de piață și apropierea Ucrainei de UE; ia notă totuși de faptul că aceste reforme sunt încă fragile;
- salută începerea, în martie 2007, a negocierilor dintre UE și Ucraina cu privire la un nou Acord extins;
- așteaptă cu interes punerea în aplicare a noii etape a Planului de reformă administrativă ucrainean, cu accent deosebit pe competențele autorităților locale și regionale, pe descentralizarea fiscală și pe reforma teritorială;
- salută propunerea de instituire a unei platforme instituționale care să faciliteze consultarea actorilor societății civile din UE și Ucraina, în contextul negocierilor în desfășurare cu privire la noul Acord extins, dar regretă că, în prezent, nu există nici o prevedere care să asigure același nivel de consultare a actorilor cooperării regionale și transfrontaliere și, în consecință, invită Comisia Europeană să instituie o platformă instituțională similară pentru reprezentanții autorităților locale și regionale din Ucraina și UE;
- își propune să elaboreze, cu ajutor practic din partea Comisiei Europene și în conformitate cu Acordul de parteneriat și cooperare semnat de UE și Ucraina, un acord-cadru în cooperare cu autoritățile locale și regionale din Ucraina și din statele membre ale UE; acest acord ar putea constitui baza cooperării dintre autoritățile locale și regionale din statele membre ale UE și omologii lor din Ucraina;
- reamintește că fondurile alocate pentru cooperarea transfrontalieră la granița de est a UE reprezintă numai 5 % din IEVP — ENPI; este de părere că fondurile alocate pentru IEVP — ENPI în ansamblul său sunt insuficiente și solicită ca cel puțin 10 % din aceste fonduri să fie dedicate sprijinirii programelor de cooperare transfrontalieră.

Raportor: DI István SÉRTÖ-RADICS (HU/ALDE), primarul localității Uszka, vicepreședintele comisiei RELEX

Recomandări politice

Principalele provocări și strategia privind relațiile UE-Ucraina

COMITETUL REGIUNILOR

1. dorește ca prezentul aviz din proprie inițiativă să contribuie la promovarea democrației în Ucraina, atât la nivel regional, cât și la nivel local și să dea un nou impuls eforturilor concrete în contextul Parteneriatului strategic și al Planului de acțiune pentru politica de vecinătate UE-Ucraina, în cadrul noii politici europene de vecinătate, în curs de desfășurare. Așadar, prezentul aviz din proprie inițiativă ar trebui să se concentreze asupra posibilităților de a soluționa problemele comune prin intermediul unei cooperări regionale și transfrontaliere sporite între autoritățile locale și regionale din UE și Ucraina;

2. este de părere că UE are un important interes strategic în stabilitatea politică și dezvoltarea economică a Ucrainei, iar argumentele în favoarea unor relații mai strânse între cele două entități au dobândit o greutate și mai mare ca urmare a extinderii și a aderării a două noi state, care au frontiere terestre sau maritime cu Ucraina. Fără îndoială că Ucraina se poate dezvolta cel mai bine consolidându-și poziția ca piață prosperă pentru exporturile și investițiile UE, precum și ca partener stabil, previzibil și cooperant în favoarea păcii și securității în Europa. Toți acești factori au o influență majoră asupra stabilității, securității și prosperității în UE;

3. reamintește că, în prezent, Ucraina este angajată în reforma autonomiei locale, așa încât ar fi cu siguranță binevenite exemplele practice și modelele din statele membre ale UE. Totuși, următoarea etapă importantă este evaluarea consecvenței și transparenței punerii în aplicare a legislației. Aceasta include consolidarea capacității instituționale, care trebuie să asigure dezvoltarea democrației, precum și buna guvernare și respectarea principiilor europene ale subsidiarității, proximității și parteneriatului. Toate aceste concepte sunt esențiale pentru dezvoltarea economică durabilă, care constituie nu numai obiectivul Ucrainei, ci și al UE;

4. reamintește că, întrucât granița comună cu UE crește semnificativ, Ucraina, împreună cu alte noi state independente, va deveni un vecin tot mai important și mai strategic al UE; Uniunea Europeană trebuie să dezvolte relații bune și echilibrate cu Ucraina — care este al doilea vecin al său, ca mărime — și, în consecință, ar trebui să promoveze buna guvernare și democrația în această țară nu numai la nivel național, ci și la nivel local și regional. Ar trebui luate măsuri practice și tangibile pentru a aborda schimbările dinamice și noile provocări reprezentate de cele 10 + 2 noi state membre ale UE, care au ramificații semnificative în relația UE — Ucraina;

5. subliniază faptul că extinderea UE nu afectează numai relațiile Ucrainei cu actualele state membre ale UE, ci și relațiile Ucrainei cu noile state independente și Rusia. Prin urmare, structurile de cooperare actuale, precum și celelalte rețele trebuie regândite și îmbunătățite astfel încât să se evite sincopel și, cel mai important, să permită un progres mai concret în ceea ce privește stabilizarea democratică, o descentralizare veritabilă și coeziunea teritorială. Mai mult decât atât, este important de

observat că, odată cu aderarea noilor state membre, perspectivele zonei din jurul Mării Negre se vor schimba semnificativ. Trebuie abordate aceste noi provocări, atât din punct de vedere politic, cât și economic;

6. subliniază că, în trecut, UE a contribuit la dezvoltarea democrației locale și a administrației locale eficiente în țări din Europa Centrală și de Est. Acesta a fost, de exemplu, sensul programelor-cadru TACIS și de înfrățire (twinning). Cu toate acestea, coordonarea între programe a fost insuficientă și de aceea Comitetul ar dori să sprijine o abordare mai eficientă a gestionării noilor programe de ajutoare externe ale UE, cum sunt noul Instrument European de Vecinătate și Parteneriat (IEVP — ENPI) și noul Fond de Investiții pentru Vecinătate (FIV — NIF). Legătura dintre toate politicile noi și vechi și, în special, programele și instrumentele financiare aferente trebuie clarificate din perspectiva autorităților locale și regionale;

7. reamintește că înfrățirea dintre autoritățile locale și regionale este recunoscută în mod special de UE și s-a dovedit o metodă utilă de a crește eficiența administrativă și contactele interpersonale. Prin urmare, Comitetul ar dori ca aceste programe în parteneriat să continue și, eventual, să fie extinse, pentru a răspunde nevoilor construcției instituționale la nivel local și regional în Ucraina și în zona geografică înconjurătoare. Mai mult decât atât, democrația locală și regională constituie un element-cheie pentru continuarea dezvoltării și întărirea capacității instituțiilor democratice în Ucraina și ar trebui să transmită, nu în ultimul rând, un mesaj de conformare la principiile Cartei europene a autonomiei locale, adoptată la 15 octombrie 1985. Așadar, în dezbateri trebuie implicate toate părțile interesate, inclusiv organizațiile locale și regionale, precum și autoritățile subnaționale;

8. consideră că un parteneriat credibil ar trebui să se întemeieze pe o strategie și un proiect concret, bazat pe interese comune, în vederea urmăririi obiectivelor stabilite în cadrul politicii. În acest sens, trebuie adoptate măsuri practice specifice, care să poată răspunde la modificările intervenite și la noile provocări în relațiile dintre UE extinsă recent și Ucraina. La nivel local și regional, este vitală asigurarea creșterii economice, care stă la baza prosperității viitoare. De asemenea, dezvoltarea trebuie adaptată la diversele sarcini ale autorităților locale și regionale. Educația, protecția mediului, transporturile, dezvoltarea mediului de afaceri pe baza parteneriatelor public-privat, serviciile sociale și sistemul sanitar reprezintă principalele aspecte ale dezvoltării regionale care pot contribui la creștere economică în Ucraina și UE și pot întări colaborarea dintre autoritățile locale și regionale;

9. recomandă ca UE să acorde atenție și regiunilor care au mai mare nevoie de dezvoltare și creștere economică; de exemplu, trebuie utilizat — Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat pentru a sprijini zonele rămase în urmă din regiunile Ucrainei aflate în criză economică. De asemenea, este importantă concentrarea pe adaptarea principiilor politicii europene structurale și de coeziune la condițiile locale, ținând seama de necesitățile îmbunătățirii condițiilor de trai, dezvoltării durabile și competitivității regionale sporite;

10. reamintește că intenționează să acorde prioritate domeniilor care țin de competențe locale și regionale. Autoritățile naționale răspund de probleme care afectează societatea în ansamblul ei, în timp ce autoritățile locale și regionale își concentrează acțiunile în domenii importante pentru anumite secțiuni ale societății și care sunt mai aproape de viața de zi cu zi a cetățenilor;

11. observă că, prin intermediul cooperării strânse la nivelul proiectelor individuale, UE poate contribui la asigurarea echilibrului reformelor administrațiilor și serviciilor publice la nivel național, regional și local. Astfel, la nivel de proiecte, UE poate ajuta la întărirea capitalului uman prin intermediul evoluțiilor care au loc în fiecare sector în parte. UE trebuie să continue dezvoltarea relațiilor personale în acest domeniu, în special prin intermediul parteneriatelor create în domeniul educației.

Relațiile UE — Ucraina: evoluții recente

12. observă că, în urma evenimentelor care au dus la „Revoluția portocalie” de la sfârșitul anului 2004, Ucraina urmează un program de reforme ambițioase, care au ca scop instaurarea fermă a democrației și economiei de piață și apropierea Ucrainei de UE; ia notă totuși de faptul că aceste reforme sunt încă fragile;

13. observă că obiectivele politice definite de Acordul de parteneriat și cooperare (APC) semnat în aprilie 1998 și de Planul de acțiune UE — Ucraina din februarie 2005 rămân o bază importantă pentru dezvoltarea cooperării dintre UE și Ucraina. Acordul instituie un cadru pentru cooperarea bilaterală și stabilește principalele forumuri de dezbateri și organisme decizionale pentru a asigura abordarea problemelor comune la toate nivelurile, schimbul de informații și soluționarea conflictelor;

14. salută începerea, în martie 2007, a negocierilor dintre UE și Ucraina cu privire la un nou Acord extins. Principalul obiectiv al noului Acord extins, care reflectă importanța strategică a relațiilor UE — Ucraina în curs de dezvoltare, îl constituie apropierea Ucrainei de UE, consolidarea cooperării politice, creșterea comerțului și a investițiilor, ceea ce va contribui la dezvoltarea economică și la prosperitatea Ucrainei;

15. salută propunerea de instituire a unei platforme instituționale care să faciliteze consultarea actorilor societății civile din UE și Ucraina, în contextul negocierilor în desfășurare cu privire la noul Acord extins, dar regretă că, în prezent, nu există nici o prevedere care să asigure același nivel de consultare a actorilor cooperării regionale și transfrontaliere și, în consecință, invită Comisia Europeană să instituie o platformă instituțională similară pentru reprezentanții autorităților locale și regionale din Ucraina și UE;

16. subliniază că, din perspectiva sa, cooperarea în cadrul noii politici europene de vecinătate este diferită de procesul de aderare, respectiv cooperarea în sine nu predetermină aderarea la UE; cu toate acestea, cooperarea consolidată în cadrul noii

politici europene de vecinătate poate promova procesele de reformă din Ucraina și poate determina viitoarea strategie pe termen lung a acestor relații, ceea ce poate contribui la apropierea Ucrainei de UE;

17. este gata să participe constructiv la identificarea și dezvoltarea unor spații comune, inclusiv a unui spațiu economic comun, a unui spațiu comun de libertate, securitate și justiție, precum și a cooperării în materia securității externe, a cercetării, educației și culturii, așa cum s-a convenit cu ocazia summiturilor UE-Ucraina din decembrie 2005 și octombrie 2006;

18. estimează că autoritățile locale și regionale sunt implicate în mod legitim în multe aspecte ale spațiilor comune și propune participarea directă a Comitetului la activitățile privind dezvoltarea spațiilor comune din domenii care sunt de competența sa, precum și în cele care fac obiectul metodei deschise de coordonare;

19. așteaptă cu interes punerea în aplicare a noii etape a Planului ucrainean de reformă administrativă, cu accent deosebit pe competențele autorităților locale și regionale, pe descentralizarea fiscală și pe reforma teritorială și se așteaptă la progrese în ce privește posibilitățile de cooperare între autoritățile locale și regionale din UE și Ucraina;

20. speră că principiile înscrise în Carta europeană a autonomiei locale din octombrie 1985 vor fi incluse și în viitoarele proiecte legislative;

21. constată cu satisfacție că se acordă atenția cuvenită colaborării dintre autoritățile locale și regionale din UE și Ucraina, deoarece aceasta înseamnă stabilirea de priorități pentru soluțiile la problemele comune care sunt aproape de preocupările publicului, la nivelul autorităților locale și regionale;

22. consideră că schimburile de informații și bune practici la nivel local și regional stimulează democrația și dezvoltarea socială și economică;

23. observă cu satisfacție că rezultatele pozitive ale proiectelor puse în aplicare în comun de autoritățile locale și regionale din UE și Ucraina au întărit dorința de a continua cooperarea în condiții favorabile și dorește să sublinieze că o cooperare de durată între autoritățile locale și regionale reprezintă o condiție prealabilă necesară și importantă pentru ca cei care desfășoară proiecte comune să-și poată îndeplini rolul.

Procesul decizional și principalele priorități la nivel local și regional

24. îndeamnă autoritățile locale și regionale din UE și Ucraina să coopereze în domeniile de interes comun, având în vedere că există posibilități de cooperare în numeroase domenii, de exemplu în cultură, afaceri sociale, economii regionale, protecția mediului, transport, agricultură, precum și inițiative specifice pentru promovarea cercetării și dezvoltării din sectorul privat. Acestea sunt domenii deosebit de relevante pentru competențele teritoriale în contextul dezvoltării regionale;

25. consideră că sănătatea și, într-o mare măsură, sistemul sanitar sunt principalele elemente ale potențialului de creștere al societății, deci sunt sectoare importante în cadrul competențelor autorităților locale și regionale, care au legătură cu problemele sociale și, în mod direct sau indirect, au impact și asupra altor sectoare; prin urmare, au devenit elemente-cheie și în alte sectoare, ajutând la promovarea și menținerea stabilității sociale;

26. își propune să elaboreze, cu ajutor practic din partea Comisiei Europene și în conformitate cu Acordul de parteneriat și cooperare semnat de UE și Ucraina, un acord-cadru în cooperare cu autoritățile locale și regionale din Ucraina și din statele membre ale UE; un astfel de acord ar putea constitui baza cooperării dintre autoritățile locale și regionale din statele membre ale UE și omologii lor din Ucraina;

27. se pronunță în favoarea promovării schimbului de informații și a diseminării bunelor practici în domeniile de acțiune, cu condiția ca acestea să aibă loc în condiții favorabile societății în ansamblul ei; este dispus să ajute la organizarea de dezbateri cu caracter periodic cu privire la Ucraina, pentru a permite evaluarea cooperării și relațiilor UE-Ucraina; astfel de dezbateri ar aduce o contribuție deosebită în domeniile de competență autorităților locale și regionale;

28. consideră că schimbul de experiență și informații cu Comitetul Economic și Social European ar putea contribui la o mai bună înțelegere reciprocă între UE și Ucraina în domenii de interes comun; aceasta ar deschide, de asemenea, noi posibilități pentru inițiative care vizează în mod specific Ucraina, sub forma unor ateliere, seminarii, întruniri și conferințe comune, având în vedere că ambii parteneri sunt interesați și ar dori să contribuie la o cooperare tot mai strânsă între UE și Ucraina.

Cooperarea transfrontalieră și regională

29. subliniază că a doua etapă a noului program de vecinătate urmează a fi pusă în aplicare în perioada 2007-2013 și probabil va deschide poarta spre o cooperare transfrontalieră mai strânsă și mai eficientă, cu rezultate specifice;

30. împărtășește opinia că este nevoie de mai multă asistență tehnică și politică pentru a asigura cooperarea transfrontalieră și interregională permanentă dintre UE și țările vecine de cealaltă parte a frontierei comune, în perioada 2007-2013, iar noul Instrument European de Vecinătate și Parteneriat (IEVP — ENPI) ar trebui utilizat pentru a sprijini ferm obiectivele cooperării teritoriale;

31. salută Documentul de strategie (CSP) IEVP-ENPI al Comisiei Europene pentru Ucraina 2007-2013, care reiterează că un element-cheie al cooperării dintre vecini îl constituie cooperarea transfrontalieră; subliniază că această formă de cooperare reprezintă cea mai bună modalitate de a depăși neliniștile legate de introducerea frontierelor Schengen, precum și un mare beneficiu pentru regiunile aflate de o parte și de alta a graniței, indiferent de stadiul actual de dezvoltare al regiunii de la frontiera de est a UE;

32. reamintește că fondurile alocate pentru cooperarea transfrontalieră la granița de est a UE reprezintă numai 5 % din IEVP — ENPI; este de părere că fondurile alocate pentru IEVP — ENPI în ansamblul său sunt insuficiente și solicită ca cel puțin 10 % din aceste fonduri să fie dedicate sprijinirii programelor de cooperare transfrontalieră;

33. consideră că — în acest context — trebuie definite cu atenție prioritățile în materie de cooperare transfrontalieră, pentru a maximiza sinergiile și a evita dispersarea contraproductivă a resurselor; o sumă atât de mică nu ar trebui folosită pentru sprijinirea programelor generale de dezvoltare economico-socială din regiunile de frontieră; de asemenea, este nerealistă așteptarea ca aceste fonduri reduse să acopere alte obiective prioritare ale UE, cum sunt realizarea unor frontiere sigure și eficiente, obiective care trebuie abordate în cadrul altor politici ale UE;

34. recomandă consolidarea celor trei priorități în materie de cooperare transfrontalieră, și anume: a) soluționarea problemelor comune legate de frontiere, inclusiv infrastructura locală comună și dezvoltarea regională integrată, b) contactele interumane și c) dezvoltarea resurselor umane și sprijinirea educației, științei și cercetării în regiunile de frontieră;

35. subliniază că este benefic să se stimuleze și să se dea atenție cooperării — în special în domeniul culturii și educației — pe baza tradițiilor și activităților caracteristice culturilor locale și regionale din țara respectivă;

36. așteaptă cu interes să vadă rolul pe care îl va juca în viitor în domeniile menționate anterior instrumentul juridic al Grupării europene pentru cooperare teritorială (GECT), în special în domeniile sănătății publice, transportului în comun, pregătirii pentru situații de dezastru sau al creării structurilor transnaționale de turism. În plus, GECT va putea servi ca instrument suplimentar de punere în aplicare a strategiilor parteneriatelor public-privat. Prin urmare, CoR invită autoritățile naționale competente din Ucraina și din statele membre vecine acestora să ia măsurile necesare pentru a permite partenerilor ucraineni să participe la viitoarele GECT, așa cum permite, de altfel, și Regulamentul (CE) nr. 1082/2006;

37. consideră că este important ca UE să întărească cooperarea financiară cu Ucraina, în special prin intermediul IEVP-ENPI și prin lansarea de noi instrumente, cum este Fondul de Investiții pentru Vecinătate, pe care instituțiile din statele membre, care acordă ajutoare pentru dezvoltare, le-ar putea folosi pentru a stimula investițiile din țările acoperite de politica europeană de vecinătate, și propune ca Ucraina să contribuie la semnarea unui acord de cofinanțare, care să fie pus în aplicare de o fundație comună;

38. subliniază importanța programelor de înfrățire a orașelor, care contribuie la schimbul de informații în domenii de activitate specifice;

39. salută faptul că Comisia Europeană insistă asupra importanței asimilării programelor pe plan local, în același timp asigurând sprijinul la nivel național, dar, în contextul construirii unei mai bune cooperări, sugerează să se aibă în vedere punerea în aplicare a programelor bilaterale în cadrul Planului de acțiune UE-Ucraina.

Situația specifică a regiunilor care au graniță comună cu UE

40. subliniază că regiunile din Ucraina care au graniță comună cu UE sunt cele mai afectate de relațiile internaționale dintre UE și Ucraina; în consecință, sprijină cooperarea mai strânsă dintre aceste regiuni prin relații interregionale și parteneriate între autoritățile locale;

41. recomandă insistent încheierea rapidă, între Ucraina și statele membre vecine, a unor acorduri bilaterale de aplicare a regimului instituit prin Regulamentul nr. 1931/2006/CE pentru micul trafic de frontieră;

42. subliniază importanța sprijinirii regiunilor rămase în urmă și aflate în criză economică pentru ca acestea să recupe-

reze rămănerile în urmă și consideră că, pentru aceasta, este necesară o strategie a Guvernului Ucrainei care să fie în conformitate cu principiile politicii regionale europene; de asemenea, este importantă crearea unui sistem de instrumente și instituții; regiunile din statele membre ar putea contribui prin transferuri de cunoștințe, cu posibilitatea ca toate părțile interesate să participe la proiecte specifice, să colaboreze în anumite domenii prevăzute în Planul de acțiune pentru politica de vecinătate UE-Ucraina și să contribuie la diseminarea celor mai bune practici. Este extrem de important să se prevadă resurse financiare pentru punerea în aplicare a conținutului specific al Planului de acțiune pentru politica de vecinătate UE-Ucraina, iar aceste resurse trebuie să fie ușor accesibile;

43. cu privire la regiunile multiculturale, subliniază importanța contactelor interumane, în special în domeniile culturii și educației, precum și prin cooperarea dintre tineri. Tocmai această punere în comun a experiențelor și cunoștințelor este cea care poate acționa ca un stimulent de prim ordin în cooperarea transfrontalieră și poate ajuta Ucraina în realizarea unor reforme indispensabile.

Bruxelles, 11 octombrie 2007.

Președintele
Comitetului Regiunilor
Michel DELEBARRE
